

Požadavky na welfare při přepravě drůbeže

Manipulace s drůbeží **před a při přemístění**

- Během přehánění, chytání musí být **drůbež ušetřena veškerého vzrušení, bolesti a utrpení**, kterému se dá vyhnout – odborně způsobilé osoby.
- Odchyt drůbeže, vyskladnění hal a nakládání drůbeže patří mezi **nejsložitější situace z pohledu welfare**. Provádění této činnosti nekvalifikovaným způsobem může vést ke značnému negativnímu působení stresových vlivů, poranění a v extrémech i úhynu, pozor u nosnic na křehkou kostru.
- Některé firmy mají zvláštní technické vybavení – „chytací kombajny“.
- Při odchytu drůbeže musí být **respektovány rozdíly v hmotnosti drůbeže a technologii chovu** - v halových technologiích je riziko útěku drůbeže do rohů – udušení.
- Chovatel by měl vyskladnění haly pečlivě naplánovat, aby nedocházelo k **časovým prodlevám mezi odchylem a naskladněním**, připravit nezbytné technické vybavení – osvětlení, rampy, sítě, vozíky...

Manipulace s drůbeží před a při přemístění

- kuřata by neměla být stresována **přílišným hlukem**,
- důležité je **snížení osvětlení** – menší pohyb, nižší stres,
- v hale se doporučuje **přenosnými přepážkami** rozdělit hejno na menší skupiny – zábrana dušení zvířat,
- kuřata se **chytají za obě končetiny, hlavou dolů** a přenášejí se do kontejnerů, přepravek, kuřata se přenášejí max. po 3 ks v jedné ruce, těžší kuřata jednotlivě podepřením v hrudní oblasti,
- je **zakázáno pohánět drůbež nohama**, kopat nebo ji chytat tak, že dojde k poranění, vytržení peří nebo působení nepřiměřené bolesti,
- je zakázáno **nosit kuřata za hlavu či krk, křídla**,
- **přepravní kontejnery** musí mít dostatečně velké vkládací otvory, drůbež se vkládá šetrně koncentrace určena nařízením,

Manipulace s krůtami, kachnami a husami

- **Kachny a husy nesmí být nošeny hlavou dolů nebo zdvihány pouze za nohy, musí být podepírány rukou umístěnou pod jejich tělem a paží kolem jejich těla tak, aby křídla zůstala u těla. Těžší kusy musí být nošeny jednotlivě.**
- **Krůty nesmí být zdvihány pouze za jednu nohu**
- **Krůty musí být nošeny jednotlivě, za pomoci metod odpovídajících jejich velikosti a hmotnosti**
- **Malé krůty musí být drženy za obě nohy nebo musí být opřeny o paži a tělo osoby provádějící odchyt**
- **Větší krůty musí být nošeny za jednu nohu a úhlopříčně položené křídlo**

Manipulace s **kontejnerem**

- Kontejner = dopravní klec, box, bedna nebo jiná konstrukce, která se používá pro přepravu drůbeže a není dopravním prostředkem.
- **kontejnery musí být řádně označeny**, aby nebylo s drůbeží manipulováno hlavou dolů a musí být zabráněno, aby drůbež nemohla vystrkovat hlavu nebo končetiny,
- v případě, že jsou **kontejnery naskládány na sobě**, nesmí to zabránit přívodu čerstvého vzduchu, musí být zabezpečeny proti pádu,
- kontejnery musí být konstruovány, aby bylo **zabráněno znečišťování prostorů v nižších patrech** a aby výkaly a tekutiny nevytékaly z vozidla,
- také nakládka kontejnerů probíhá ve vodorovné poloze,
- kontejnery musí být vyčištěny a účinně dezinfikovány,
- pro nakládku jsou používána nakládací zařízení,

Obecné podmínky při přepravě drůbeže

- musí se zaručit, že nedojde ke zranění nebo zbytečnému utrpení zvířat, minimalizovat délku přepravy, **hlavním rizikem při přepravě drůbeže je vliv teploty!**
- jsou uspokojeny **základní potřeby drůbeže,**
- **drůbež je způsobilá** k přepravě,
- dopravní prostředky zaručují, že se předejde utrpení a je zajištěna bezpečnost zvířat, drůbež je **chráněna před nepřízni počasí** – promrznutí, přehřátí,
- zařízení k nakládce a vykládce mají **boční zábrany** zabraňující pádu kontejneru, dopravní prostředky musí zamezit úniku a vypadnutí drůbeže,
- podle druhů drůbeže musí být zajištěn **dostatečný prostor pro přirozený postoj a ležení.**

Hlavní problémy welfare při přepravě drůbeže

- mortalita,
- snížená pohoda v důsledku termálních vlivů,

Důvody:

- špatný technický stav vozidla a nevhodné kontejnery,
- nedodržení mikroklimatu, nedostatečné větrání,
- vliv šlechtění na fyziologii zvířat

Požadavky na welfare při přepravě králíků

Cíle přepravy

- jatky
- využití jako laboratorní zvířata
- domácí mazlíčci
- jiná farma
- výstavy

Pohoda by měla být zajištěna obdobným způsobem. Stejně jako u ostatních zvířat se během přepravy provádí úkony spojené s nakládkou, s přepravou a vykládkou např. na jatkách. Posuzuje se mikroklima, velikost dostupného prostoru, etologické aspekty a sociální vazby ve skupině.

Etologické aspekty přepravy – nakládka a vykládka zvířat

- Králíci preferují život ve skupině před izolací – problémem může být nakládka zvířat z různých klecí do jedné přepravky – **projev agresivity u dominantních zvířat** – kousání, vzájemné napadání, zranění.
- U nakládky a vykládky je dalším faktorem zacházení se zvířaty – požadováno je **šetrné zacházení** – snížení mortality před porážkou, snižuje se výskyt hemoragií, podlitin, pohmožděnin a zlomenin.

Vlastní přeprava

- jedním z faktorů ovlivňujícím pohodu je **délka přepravy**, kratší přeprava nepředstavuje takovou zátěž, delší přepravy způsobují dehydrataci, zvýšené riziko podlitin,
- dále podmínky přepravy zejména **extrémně chladné počasí** a výkyvy ve vlhkosti během přepravy, podobně působí vysoká teplota nad 22°C, vyšší vlhkost nad 70-75%.

Vlastní přeprava

- pozice přepravky nebo kontejneru v dopravním prostředku, králíci přepravovaní **ve středu vozidla** mají vyšší hladinu stresových hormonů než v horním patře, v horním patře, v zadní části vozu je zase nejvyšší teplota,
- **vystavení hluku, čekací doba před porážkou**